Overdrachtsdocument

Raadsperiode 2022-2026





gemeente GENNEP

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1 Inleiding 3
2 Maatschappelijke opgaven 4
3 Overdracht per programma 6
3.1 Veiligheid 6
3.2 Openbare ruimte 8
3.3 Economische structuur, toerisme en recreatie 10
3.4 Onderwijs en kinderopvang 12
3.5 Cultuur en sport 13
3.6 Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk 15
3.7 Duurzaamheid 18
3.8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting 20
3.9 Dienstverlening 22
3.10 Bestuur en organisatie 23
3.11 Gemeentefinancien 25
4 Bestuurlijke bespiegelingen burgemeester 27

Aangeboden door het college van burgemeester en wethouders, 15 maart 2022

1 Inleiding

Een nieuwe bestuursperiode

Op 14, 15 en 16 maart 2022 kiezen de inwoners van Gennep een nieuwe gemeenteraad en start een nieuwe vierjarige bestuursperiode. Om de nieuwe raad en het nieuw te vormen college te helpen om de bestuursperiode 2022-2026 op een prettige en zorgvuldige wijze te starten, heeft het huidige college een overdrachtsdocument gemaakt. Dit document heeft 2 doelen:

1. Het zorgen voor continuïteit tussen de 2 bestuursperioden. In dit document geeft het huidige college aan wat de belangrijke dossiers zijn, die van de huidige in de volgende bestuursperiode doorlopen.
2. Het leveren van informatie als input voor de coalitieonderhandelingen na de verkiezingen. Deze informatie kan – samen met de inhoud van de verkiezingsprogramma's – relevant zijn bij het opstellen van het coalitieakkoord.

Om snel van start te kunnen gaan, is de nieuwe coalitie gebaat bij een snelle vertaling van het coalitieakkoord in een collegeprogramma, zodat verwerking in de programmabegroting 2023 nog mogelijk is.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geeft het huidige college aan wat zij als de belangrijkste uitdagingen voor de komende bestuursperiode ziet. Hoofdstuk 3 bevat per programma een overdracht aan de nieuwe raad. De programma-indeling, zoals we die ook kennen uit de begroting, is hiervoor leidend. Per programma laten we zien welke actuele belangrijke dossiers terug kunnen komen op de agenda van de nieuwe raad en het nieuwe college. Ook geven de verantwoordelijk portefeuillehouders enkele overwegingen mee. In het laatste hoofdstuk geeft de burgemeester zijn mening over een aantal bestuurlijke en organisatorische zaken.

2 Maatschappelijke opgaven

De nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college staan voor een bijzondere periode. De wereld om ons heen verandert continu en steeds sneller. Onze omgeving is dynamisch en daarin verandert ook de rol van de overheid. Dit vraagt flexibiliteit en wendbaarheid.

Tijdens het schrijven van dit overdrachtsprogramma is de wereld in één klap veranderd door de oorlog in Oekraïne. Dat brengt onrust, angst en onzekerheden voor onze inwoners en voor ons met zich mee. Maar ook uitdagingen voor ons als gemeente en gemeenschap. Alle veiligheidsregio's zijn immers gevraagd opvang te organiseren voor Oekraïense vluchtelingen. De komende periode zal duidelijk worden wat dat van Gennep vraagt.

De coronapandemie lijkt ten einde. Nederland is weer 'open'. De afgelopen periode heeft laten zien hoe belangrijk gezondheid is en hoe belangrijk het is om naar elkaar om te kijken. Onze kijk op zorg en voor elkaar zorgen is positief veranderd. Tegelijkertijd hebben we gezien hoe meningen kunnen leiden tot discussies, hoe onbegrip kan leiden tot verdeeldheid. Sommige mensen verloren hun baan en kozen voor werk in een andere sector. Hierdoor hebben sommige sectoren te maken met een grote schaarste aan personeel. Ook het verenigingsleven ziet de gevolgen. Ledenaantallen lopen terug. Ook in Gennep zullen de gevolgen van corona de komende jaren nog merkbaar zijn.

Landelijk daalt de werkloosheid en het aantal vacatures stijgt. Er is een krapte op de arbeidsmarkt. Veel bedrijven en organisaties in Gennep hebben moeite met het vinden van personeel. Ook in onze eigen organisatie merken we dat sommige vacatures nauwelijks in te vullen zijn. Als overheid alleen lossen we de krapte op de arbeidsmarkt niet op. Samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven is cruciaal. Daarnaast is een aantrekkelijke woon- en leefomgeving belangrijk, zodat mensen graag in Gennep willen wonen.

Ruim 10 jaar geleden klapte de woningmarkt in elkaar. De huizenprijzen kelderden en we spraken van een woningcrisis. Ook nu hebben we te maken met een woningcrisis, maar van een heel andere orde. De vraag is groter dan het aanbod, de huizenprijzen maken een enorme groei door en breken alle records. Heel veel mensen hebben moeite met het vinden van een betaalbare en passende woning. Het rijk wil de komende jaren fors investeren in de woningmarkt. Jaarlijks moeten er circa 100.000 woningen gebouwd worden. Ook voor Gennep blijven de gevolgen van de woningcrisis niet onopgemerkt.

De energietransitie stond al hoog op de agenda bij de bij de verschillende overheden, maar wordt met de oorlog in Oekraïne nog belangrijker. De overgang naar een duurzaam energiesysteem (zelfvoorziening) in Europa moet worden versneld. Maar ook op kleinere schaal zal er meer aandacht komen voor het terugdringen van het gasverbruik door onder meer isolatie en het gebruik van andere energiebronnen.

Op 1 januari 2022 is gemeente Land van Cuijk ontstaan. Door het samengaan van 5 gemeenten is aan de overkant van de Maas een buurgemeente ontstaan van circa 90.000 inwoners. Qua grondoppervlak is het de grootste gemeente van Noord-Brabant. Onze inwoners zijn sterk gericht op

de dorpen van het Land van Cuijk: voor werk, onderwijs, de boodschappen of zorg. Goede contacten en samenwerking met het Land van Cuijk lijken ook voor de komende jaren voor de hand liggend en kunnen een meerwaarde bieden voor Gennep.

Deze maatschappelijke opgaven vragen om slagvaardigheid. Een logische indeling van de portefeuilles draagt hieraan bij. Aandachtspunten zijn een evenwichtige verdeling van de portefeuilles en een logische bundeling van thema's. De afgelopen 4 jaar heeft ons geleerd dat teveel versnippering de integrale advisering bemoeilijkt. Een voorbeeld hiervan zijn de thema's kunst, cultuur en archeologie, die nu bij verschillende wethouders belegd zijn. Daarnaast lijkt het raadzaam om projecten onder te brengen bij de wethouder, wiens portefeuille de meeste raakvlakken heeft bij het project.

Tot slot is het belangrijk om zuiver te handelen vanuit de verschillende rollen. De raad stelt de politieke kaders. Het college voert uit en wordt daarbij ondersteund door de ambtelijke organisatie. Voorkomen moet worden dat we teveel op elkaars stoelen gaan zitten. Het bewaken van de rollen, open en transparant zijn en onderling vertrouwen helpen om de samenwerking en het samenspel goed te laten verlopen.

3 Overdracht per programma

3.1 VEILIGHEID

Het programma Veiligheid gaat over openbare orde en veiligheid, rampenbestrijding, de hulpdiensten en toezicht en handhaving op het gebied van openbare ruimte.

Bestuurder aan het woord
Burgemeester Teunissen: *'Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een gelukkig leven. Toch is veiligheid geen vanzelfsprekendheid. In een complexer wordende wereld waarin polarisatie en intolerantie op de loer liggen, sommigen het lastiger vinden hun weg te vinden en criminaliteit steeds meer globaliseert en ondermijnt, kunnen we als gemeente niet verslappen in onze aandacht op dit thema. Gelukkig staan we er niet alleen voor, samen met onze inwoners, de gemeenten in de regio en de ketenpartners op het gebied van zowel veiligheid als zorg werken we aan een veiliger Gennep en een veiligere regio.'*

Hulpdiensten in de buurt
Hoewel onze lokale invloed hierop beperkt is, zijn we continu in goed onderling overleg gebleven met de hulpdiensten en de verantwoordelijke ministeries. De prestaties op het gebied van ambulancezorg zijn hierdoor verbeterd. Aandacht op dit thema zal nodig blijven.

Zorg en veiligheid
Zorg en Veiligheid zijn thema's die elkaar raken. De ketensamenwerking binnen beide beleidsvelden en over de beleidsvelden heen is van essentieel belang voor de leefbaarheid in de gemeente. Door vroegtijdig signaleren en een gecoördineerde aanpak wordt overlast, van bijvoorbeeld personen met onbegrepen gedrag, zoveel mogelijk voorkomen dan wel zo snel mogelijk beëindigd. Dit is een thema dat blijvend aandacht vraagt.

Ondermijning
De aanpak van ondermijning heeft deze collegeperiode vorm gekregen. Het regionale interventieteam genaamd ACT! en de regionale en lokale ondermijningstafels, zijn hiervan voorbeelden. Het is een thema dat zich niet tot de grenzen van onze gemeente beperkt. We hebben gezamenlijk met de andere gemeenten in Noord-Limburg, in de Regiodeal met het rijk en de provincie Limburg, middelen gekregen om de regionale aanpak van ondermijning te versterken. In de komende bestuursperiode zal de manier van continuering van de samenwerking zonder de aanvullende middelen van rijk en provincie aan de orde komen.

Rampenbestrijding
De coronaperiode en het hoogwater van afgelopen zomer hebben nogmaals aangetoond hoe belangrijk een goed functionerende regionale crisisorganisatie is. Landelijk is de Evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's afgerond en aangeboden aan het Kabinet en de Tweede Kamer. De evaluatie zal

waarschijnlijk leiden tot een wetswijziging. Dit zou de manier waarop we de rampenbestrijding in onze regio en lokaal geregeld hebben, kunnen beïnvloeden.

3.2 OPENBARE RUIMTE

In dit programma zijn de beleidsdoelstellingen en uitvoeringsprogramma's geformuleerd op het gebied van mobiliteit, landschapsontwikkeling en gebiedsontwikkeling.

Bestuurders aan het woord

Wethouder Peperzak: *'Het zal een moeilijke opgave blijken om aan alle belangen tegemoet te komen die spelen in het gebied waar de Maasheggen voorzien zijn. Dat vraagt op korte termijn om duidelijke keuzes, zodat alle partijen weten waar ze op kunnen koersen. Er spelen de ontwikkelingen van KRW maatregelen (KRW: Kaderrichtlijn Water) in het gebied De Ossenkamp, versus ontgrondingsmogelijkheden en hoogwaterbescherming ter plekke. Dit college wil graag de verbinding van Gennep met het gebied Maaskemp en de ontwikkeling van watersportmogelijkheden daar. Dat kan in combinatie met ontgronding en waterveiligheid. Daarnaast speelt nog een verplaatsing van de dijk ter hoogte van de voormalige Steenfabriek en aanpak omgeving Genneperhuys. Binnen dit alles dient maximale ruimte gevonden te worden voor de aanleg van de Maasheggen.'*

Wethouder van Hulsteijn: *'Een aantal grote dossiers op verkeer is deze bestuursperiode politiek bestuurlijk besloten of gerealiseerd, zoals de N271, de fietstunnel bij de Weverstraat-Brabantweg, dubbelzijdig fietspad in Heijen Zuid, en natuurlijk de Verbindingsweg in Milsbeek. De laatste gaat nog in de uitvoering en dat zal nog wel de nodige aandacht behoeven. De N291 (van de provincie) heeft ook een aantal verbeterpunten en een aantal kansen die voortvloeien uit de Lob van Gennep. Een goede verstandhouding en overleg met de provincie is in deze cruciaal voor realisatie. Een ander aandachtspunt op verkeer is de 'de route achterlangs' inzake verkeersafwikkeling van de Haven Heijen. Daar moet een bestemmingsplan voor gemaakt worden en vervolgens gerealiseerd worden want 'zonder deze weg, geen ingebruikname van de haven Heijen'. Ook wordt er gewerkt aan een verbetering van de verkeerssituatie op de Looiseweg. Een proces waarin meerdere tegenstrijdige belangen spelen, dus goede communicatie en meenemen van alle stakeholders is essentieel.'*

Mobiliteit en logistiek

De wereld van mobiliteit en logistiek is volop in ontwikkeling. Dit brengt ook in de komende bestuursperiode nieuwe uitdagingen en mogelijkheden met zich mee. Denk hierbij o.a. aan de energietransitie, nieuwe vervoersmiddelen, pakketbezorging en deelmobiliteit.
Veel opgaven kunnen we als gemeente niet alleen aanpakken. In regionaal verband werken we daarom samen op het gebied van mobiliteit en logistiek. Dit doen we met de 8 gemeenten in Noord-Limburg in het mobiliteitsplatform Trendsportal. In de komende periode wordt onder andere verdere uitvoering gegeven aan haven Heijen en de aanleg van de verbindingsweg.

Fietsverbinding Gennep – Oeffelt

Dagelijks fietsen er zo'n 3.000 fietsers over de brug over de Maas tussen Gennep en Oeffelt. Het fietspad is op de brug slechts 2 meter breed en er wordt in 2 richtingen gereden. Dit veroorzaakt gevaarlijke situaties. Het fietspad is van de provincies Limburg en Noord-Brabant. De brug is van Rijkswaterstaat. De afgelopen jaren hebben we de beide provincies kunnen overtuigen om te investeren in het verbreden van het fietspad. Zij hebben hiervoor financiële middelen gereserveerd.

Rijkswaterstaat en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat willen vooralsnog echter niet participeren in het oplossen van het probleem. Dit zal ook de komende bestuursperiode aandacht blijven vragen.

Hoogwaterveiligheid

De komende raadsperiode blijft het onderwerp 'hoogwaterveiligheid' van groot belang. Binnen het stroomgebied van de Maas moeten maatregelen worden getroffen om de risico´s voor inwoners en hun eigendommen bij extreem hoog water tot een minimum te beperken. Er zijn 2 aandachtsgebieden:

1. ***Lob van Gennep (dijkring 54)***
   Naar verwachting zal de minister van Infrastructuur en Waterstaat in 2022 een voorkeursbeslissing nemen over de Lob van Gennep. Daarin krijgt een groot aantal kwaliteitsverbeterende maatregelen een plaats. Andere kansen liggen bij deelprojecten als het beleefbaar maken van het Genneper Huys en de versterking van kenmerkende landschappelijke kwaliteiten. De komende jaren worden besteed aan uitwerking van de maatregelen en realisatie, waaronder het onderzoek naar 'meekoppelkansen' zoals de verplaatsing van de voetbalvelden van Achates.
2. ***Dijkring 55***
   Deze dijkring beschermt het grondgebied van de gemeente ten zuiden van de Niers tegen hoogwater, waaronder de kernen Heijen en Gennep. Deze dijk voldoet niet aan het wettelijk risiconiveau. Naar verwachting zal het Waterschap Limburg eind 2022 de versterking van dit dijktraject als urgent bestempelen. Dan zal er ook meer duidelijkheid komen over de planning.

Gebiedsontwikkelingen in de Gennepse Maasvallei – Maasheggen

Voor dit gebied zijn de volgende visies van belang:

1. ***Visie Maasheggen***
   In januari is de Visie Maasheggen door de gemeenteraad vastgesteld als streefbeeld voor het Maasheggenlandschap. Het doel is om een aaneengesloten landschappelijk en cultuurhistorisch raamwerk van hagen en struwelen te realiseren. Dit geeft niet alleen een impuls aan de kwaliteit van de leefomgeving, maar biedt ook kansen voor recreatie en toerisme. Net als het Maasheggengebied aan de westzijde van de Maas, kan dit gebied aangemerkt worden als UNESCO-biosfeer-reservaat. Samen met buurgemeenten Bergen en Mook en Middelaar en de provincie Limburg is via de regionale Investeringsagenda budget bijeengebracht voor het herstel van het Maasheggenlandschap aan de Noord-Limburgse kant van de Maas. De looptijd van dit project is 4 jaar (tot en met 2025).
2. ***Integrale Visie Maasdal***
   Momenteel wordt een Integrale Visie Maasdal opgesteld, waarin de belangen vanuit onder meer landbouw, delfstoffenwinning, landschap, recreatie en toerisme, cultuurhistorie en rivierverruiming (RWS) worden gewogen. Het definitieve resultaat van de studie wordt in de loop van 2022 verwacht. Op basis hiervan kan het nieuwe bestuur weloverwogen keuzes maken.

3.3 ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE

Dit programma omvat de taakvelden economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en toeristische en recreatieve voorzieningen.

Bestuurder aan het woord

Wethouder van Hulsteijn: *'De afgelopen 4 jaar hebben we veel tijd gestoken in het verbeteren van het ondernemersklimaat. Dat werkt, maar we zijn er nog niet!! De centrumvisie is in uitwerking en werkt goed, evenals de bedrijventerreinenvisie. Het verder verbeteren moeten we doen samen met de ondernemers, BIZ en bedrijventerreinenverenigingen.. Het zou mooi zijn als er een algemeen overkoepelend ondernemersplatform komt waarbij alle ondernemers elkaar zo'n 2x per jaar kunnen treffen en wij hen ook. Met als doel: elkaar leren kennen, weten wat er speelt en kijken of we gezamenlijk op kunnen trekken. Dus: nog meer kansen pakken!'*

Centrumvisie

De huidige visie loopt tot en met 2023. De centrummanager heeft de komende jaren de taak om de bedrijveninvesteringszone (BIZ) verder te professionaliseren, het vestigingsklimaat in het centrum te verbeteren en mede door transformatie het percentage winkelleegstand verder terug te dringen. Het centrum heeft blijvend aandacht nodig. Het opstellen van een nieuwe visie voor de periode na 2023 kan bijdragen aan het behoud van een bruisend kernwinkelgebied.

Bedrijventerreinen

Voor de bedrijventerreinen in Gennep ligt het accent voor de komende jaren op behoud van de kwaliteit en kwaliteitsimpulsen voor verouderde bedrijventerreinen. Uitgangspunt is dat gemeente en het bedrijfsleven (parkmanagement) dat samen oppakken. Een knelpunt voor de komende jaren is de beperkte uitbreidingsmogelijkheid voor bedrijven. Alleen zogenaamde natte bedrijvigheid kan met de toekomstige uitbreiding van de haven Heijen en het naastgelegen bedrijventerrein nog enigszins uit de voeten. In Noord-Limburg is geen nieuwe bedrijfsgrond beschikbaar. Dit betekent dat de komende jaren het accent zal liggen op inbreiding en uitbreiding op eigen terrein.

Arbeidsmarkt

Landelijk en regionaal zijn er spanningen op de arbeidsmarkt. Een grote uitdaging is het vergroten van het aanbod gekwalificeerd personeel. Er zijn te weinig werkzoekenden met de juiste opleiding en ervaring om vacatures te vervullen en door de vergrijzing en het wegtrekken van jongeren uit de regio zal dit de komende jaren naar verwachting verder toenemen. Als gemeente hebben we een regisserende rol. Om jongeren aan onze regio te binden en te zorgen voor voldoende gekwalificeerde medewerkers werken we samen met de Industriële Kring Maasduinen en Land van Cuijk. Deze samenwerking lijkt ook de komende jaren hard nodig. Maar ook het onderwijsaanbod van het Elzendaalcollege in Gennep speelt een zeer belangrijke rol. Daarnaast is de inzet van internationale werknemers (arbeidsmigranten) inmiddels een structurele oplossing voor een deel van het arbeidsmarktvraagstuk.

Genneper Huys

Het Genneper Huys is met haar imposante geschiedenis de belangrijkste cultuurhistorische plek van de gemeente. De historie blijft (vooralsnog) verborgen doordat de ruïne bijna onzichtbaar is en het verhaal nauwelijks verteld wordt. Het Genneper Huys staat sinds geruime tijd op de agenda van de gemeente en andere betrokken partijen. Samen met Staatsbosbeheer (eigenaar), de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) en de provincie Limburg wordt momenteel gewerkt aan de consolidatieopgave. De volgende opgave is het beleefbaar maken van het Genneper Huys. Niet alleen op de locatie van het Genneper Huys zelf, maar ook in het centrum van Gennep. Dit draagt bij de levendigheid van onze stad. Om het project te realiseren is € 300.000,- vanuit het programma Vrijetijdseconomie beschikbaar gesteld. Dit bedrag is verdubbeld vanuit de regionale Investeringsagenda. Om alle ambities te realiseren is dit niet voldoende, daarom wordt actief naar aanvullende cofinanciering gezocht.

3.4 ONDERWIJS EN KINDEROPVANG

In dit programma zijn de beleidsdoelstellingen en uitvoeringsprogramma's geformuleerd die gericht zijn op het bevorderen van de kwaliteit en toegankelijkheid van voorzieningen in de voorschoolse periode en het primair en voorgezet onderwijs.

Bestuurder aan het woord

Wethouder Janssen: *'In de afgelopen periode is flink werk gemaakt van het onderwijs in de gemeente. Het Kind Expertise Centrum (KEC) werd gerealiseerd en daarmee hebben we een uniek onderwijsconcept in huis. Op het Elzendaalcollege in onze gemeente zijn we niet minder trots; een goed presterende school met een scherp oog voor gezondheid en welzijn van de leerlingen. De leerlingenaantallen op sommige basisscholen in de kernen staan onder druk; het is zaak om met het oog op verdergaande vergrijzing ervoor te zorgen dat deze aantallen niet nog verder dalen. Dat betekent onder meer: voldoende woonmogelijkheden voor jongeren. Onderwijsvoorzieningen zijn uiteindelijk een graadmeter voor de leefbaarheid in de gemeente. Dat maakt dat we zorg moeten blijven dragen voor de kwaliteit van de gebouwen en ons tegelijkertijd moeten focussen op: houden wat we hebben*.'

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Gemeenten en schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor goede huisvesting van scholen. Zij hebben elk hun eigen taken hierin, maar die taken zijn wel nauw met elkaar verbonden. In aanloop naar actuele en aangekondigde wet- en regelgeving is in opdracht van de gemeenten Gennep, Bergen en Mook en Middelaar door een extern bureau een huisvestingsrapport onderwijs opgesteld. Daarbij is de kwalitatieve en kwantitatieve staat van de schoolgebouwen in de 3 gemeenten in beeld gebracht. Het opgestelde huisvestingsrapport dient als basis voor een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHPO). Hierin wordt onder andere ingegaan op de vraag of er voldoende en adequate huisvesting is, en op de kwaliteits- en duurzaamheidsopgave voor schoolgebouwen (Frisse Scholen). Dit alles is nog actueler geworden door corona.

Elzendaalcollege

Het schoolbestuur van het Elzendaalcollege, Ons Middelbaar Onderwijs, heeft als doel het vormen van één scholengroep en een goede samenwerking tussen de scholen. Deze school is belangrijk voor Gennep voor het behoud van het voorzieningenniveau en de aantrekkelijkheid van Gennep als woonplaats. Daarnaast is het voor het Gennepse bedrijfsleven van belang dat het aanbod is afgestemd op de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Door nu en in de toekomst het schoolbestuur waar nodig te blijven ondersteunen, dragen we bij aan het behoud van het kwalitatief hoogwaardige aanbod van het Elzendaalcollege in Gennep.

3.5 CULTUUR EN SPORT

In dit programma hebben sportbeleid en -activering, sportaccommodaties, kunst en cultuur een plek.

Bestuurder aan het woord

Wethouder Peperzak: *'Dit college heeft fors ingezet op positieve gezondheid. Hierbij wordt de combinatie gezocht van een gezonde geest in een gezond lichaam. Dat vraagt om investeringen en initiatieven voor bewegingsmogelijkheden voor mensen van alle leeftijden en sporten zowel in verenigingsverband als individueel. Uitgangspunt is als mensen voldoende bewegen ze ook met meer vertrouwen de maatschappij tegemoet treden en meer ondernemerschap tonen. Deelname is belangrijk. Dat geldt ook zeker voor de grote groep van mensen met een beperking van welke aard dan ook in onze gemeente. Betrek hen erbij. In dit verlengde ligt ook het aanbieden van culture mogelijkheden aan iedereen, ook hier ligt een verantwoordelijkheid om de randvoorwaarden hiervoor aan te bieden. De gemeente zal de randvoorwaarden dienen te verzorgen om dat mogelijk te maken.'*

Sportaanbod

De sportinfrastructuur in Gennep staat onder druk. Het leden- of deelnemersaantal van sportaanbieders loopt af. Tegelijkertijd toont de coronaperiode aan hoe belangrijk het is om gezond te zijn en te blijven. Voldoende sporten en bewegen draagt hier aan bij. Om een kwalitatief goed sportaanbod te hebben, wordt intensief samengewerkt met partners zoals Gennep Doet Mee, Sportraad Gennep, binnensportexploitant Yask en met de Sportregio. Dit blijft ook de komende jaren van belang om zo bij te dragen aan de gezondheid van onze inwoners.

Sportverenigingen en hun sportaccommodaties vormen nog altijd een ontmoetingsplek voor mensen uit alle lagen van de samenleving. Daarnaast is er een toenemende interesse om ongeorganiseerd te kunnen sporten in de openbare ruimte. Dit vraagt om het maken van weloverwogen keuzes in de inrichting van de openbare ruimte.

Fonds voor kunst en cultuur in de openbare ruimte

Dit fonds zorgt ervoor dat kunst en cultuurhistorie zichtbaar gemaakt worden en bevordert daarmee de aantrekkelijkheid en leefbaarheid in de gemeente. In 2021 is een subsidieregeling vastgesteld voor het fonds en is er een onafhankelijke commissie beeldende kunst ingesteld. Deze commissie adviseert de gemeente over aanvragen en denkt mee over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van kunst en cultuur in de openbare ruimte. Dit helpt om ook in komende jaren het fonds optimaal te benutten.

Cultuurregio Noord-Limburg

De cultuurregio Noord-Limburg is een samenwerking van de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roermond en Gennep. Samen met het culturele veld werken we aan het versterken van de zichtbaarheid, het productieklimaat en de (talent)ontwikkeling van culturele aanbod in de regio. Een voorbeeld hiervan is een gezamenlijke lobby richting provincie (gouvernement) om de focus meer op ontwerpers, kunstenaars en andere creatieve makers te leggen. Hierdoor kan een rijk en bloeiend cultureel

productieklimaat ontstaan. De lokale cultuurmakers en cultuurverenigingen kunnen ook de komende jaren rekenen op ondersteuning vanuit de regio. In de begroting is een structureel bedrag opgenomen voor de bijdrage aan de cultuurregio.

3.6 SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK

In dit programma staat maatschappelijke ondersteuning in brede zin centraal.

Bestuurder aan het woord

Wethouder Janssen: '*OMO is meer dan alleen 'in de toekomst passende en toereikende zorg' kunnen blijven bieden. Met name de pijler 'preventie en positieve gezondheid' beoogt een daadwerkelijke bijdrage te leveren aan het welzijn van onze inwoners. Dat kan overigens in samenhang met versterking van het voorliggend veld zeker in het begin tot juist meer zorgvragen leiden: als je meer je antennes uitschuift in de wijken, kun je ook meer signaleren. Ik maak me zorgen om onze inwoners die het financieel minder goed getroffen hebben. Steeds meer mensen hebben moeite het hoofd boven water te houden. Ook de komende jaren blijft daar aandacht voor nodig.'*

Ontmoeten, Meedoen, Ondersteunen (OMO)

In december 2020 heeft de raad de visie op het sociaal beleid 'blijven(d) Ontmoeten, Meedoen, Ondersteunen' vastgesteld. Dit beleid richt zich op de pijlers preventie en positieve gezondheid, de kracht van de inwoners en de gemeenschap, een inclusieve samenleving en het ondersteunen van kwetsbare inwoners. In het uitvoeringsprogramma staan activiteiten voor de komende jaren die bijdragen aan het invullen van onze visie. We doen dit samen met onze inwoners en maatschappelijke organisaties.

Betrokken inwoners en gemeenschappen

Gennep kent een betrokken samenleving met sterke onderlinge netwerken. De bereidheid om er samen de schouders onder te zetten is groot. We willen de leefbaarheid en vitaliteit van onze dorpen en wijken verder versterken. Zowel de dorps- en wijkraden als de dorpsondersteuners en wijkverbinders zijn belangrijke gesprekspartners voor ons. Ze vormen waardevolle schakels in de versterking van de leefbaarheid in onze wijken en dorpen en in de transformatie van formele naar informele ondersteuning en zorg. Het is van belang hen ook in de komende raadsperiode voldoende positie en armslag te geven. In januari 2022 heeft de raad een motie aangenomen over het aanstellen van een gebiedscoördinator voor de toekomstige integrale ontwikkeling van Heijen. Wij willen voorstellen om dit breder te doen dan alleen voor de kern Heijen. Een gebiedscoördinator kan de contacten met de samenleving verder versterken en duurzame verbindingen leggen. Daarnaast willen wij voorstellen om te bekijken of wijkwethouders hier een extra impuls aan kunnen geven.

Gemeenschapsaccommodaties

In de huidige collegeperiode is ingezet op volwaardige gemeenschapsaccommodaties in alle kernen en wijken. Er is gestart met forse investeringen in het bouwen en verbouwen van buurthuizen en andere gemeenschapsaccommodaties, zodat men elkaar kan blijven ontmoeten.

Positieve Gezondheid

Positieve gezondheid is een rode draad binnen het sociaal domein. De nadruk ligt hierbij op veerkracht, eigen regie en aanpassingsvermogen. De huisartsenzorg in Gennep werkt op dit thema nauw samen met de huisartsenkring Syntein in het Land van Cuijk en de kop van Noord-Limburg. In

de regionale Investeringsagenda is naar dit voorbeeld een programma positieve gezondheid opgezet voor heel Noord-Limburg. De gemeente faciliteert positieve gezondheid met initiatieven als de welzijnscoach en Gezond in de Stad (GIDS). Ook de komende bestuursperiode blijft dit gedachtengoed aandacht vragen.

Vernieuwde regionale inkoop
De formele zorg in Wmo en Jeugdzorg kopen we in, samen met de regiogemeenten. De wijze van inkopen is vernieuwd. We geven deskundige aanbieders meer ruimte om volgens eigen inzicht passende trajecten aan te bieden. Maar tegelijkertijd versterken we de afspraken over het afschalen. Zo moet het zorgtraject mede gericht zijn op herstel. De vernieuwde inkoop heeft een beoogde looptijd van 10 jaar en wordt om de 2 jaar geëvalueerd. Dit traject zal de komende jaren veel van de ambtelijke organisatie vragen.

Wonen met zorg
Mensen wonen langer zelfstandig thuis. Dat vertaalt zich voor diverse doelgroepen in een toenemende vraag naar wonen met zorg. We moeten hiermee rekening houden in onze woningbouwopgave, maar bijvoorbeeld ook met de inkoop van hulpmiddelen. Daarnaast krijgt de gemeente een zwaardere rol bij beschermd wonen en bij de begeleiding van personen met verward gedrag. Dit doen we samen met de regio, maar we hebben een taak in lokale spreiding. Dit gaat ook nieuwe eisen stellen aan voorzieningen in de kernen en wijken. In de komende bestuursperiode zal dit onderwerp aan belang toenemen.

Kwetsbare inwoners
Wij streven naar een duurzame inclusieve samenleving. Elke inwoner moet de kans hebben om volwaardig mee te doen en aansluiting te vinden met de samenleving. We proberen daarbij iedereen te bereiken. Een van de redenen dat dat nog niet altijd lukt, is laaggeletterdheid. Dit pakken we samen aan met onder andere de bibliotheek. Problemen met lezen en schrijven leiden er onder meer toe dat mensen moeite hebben met het vinden van werk, maar ook om toegang te krijgen tot voorzieningen. Juist deze groep is hard getroffen door corona, de energiecrisis en oplopende inflatie. Het bereiken en vervolgens kunnen ondersteunen van deze inwoners blijft onverminderd aandacht vragen.

Leerwerkinitiatieven en beschut werk
Ondanks de tekorten op de arbeidsmarkt, heeft een deel van onze inwoners moeite om een baan te vinden. Ze missen opleiding of ervaring. De Participatiebudgetten zijn te klein om goed te investeren in leerwerkinitiatieven. Via de regionale Investeringsagenda hebben we tijdelijk aanvullende middelen, maar ook die zijn bescheiden in het licht van de uitdaging en kansen. Het aantal bewoners uit instellingen met beschut werk, krimpt. Het arbeidsontwikkelbedrijf Intos heeft als taak om in te spelen op deze afnemende schaal. Zij kan de grote dynamiek in de arbeidsmarkt daarvoor gebruiken. Het college heeft de sturing op Intos verstevigd om dit te begeleiden. Voor de komende jaren is het belangrijk de vinger aan de pols te houden.

In de Wijkaanpak Gennep-Zuid verbinden we de sterke gemeenschap en goede zorg met de uitdaging op de arbeidsmarkt om nieuw zorgpersoneel te vinden. Er komt binnen deze aanpak een leerwerkbedrijf. Er zijn tijdelijke projectmiddelen beschikbaar via de regionale Investeringsagenda.

3.7 DUURZAAMHEID

In dit programma staan onderwerpen als klimaatadaptatie en -mitigatie, de energietransitie en verduurzaming centraal.

Bestuurder aan het woord

Wethouder Peperzak: *'Wij kunnen niet meer zonder het uitvoeren van de diverse duurzaamheidsmaatregelen zoals hieronder aangegeven. In 2023 zal de centrale overheid forse bedragen ter beschikking stellen aan individuele gemeenten. We dienen goed na te denken hoe we die gaan inzetten. Uit de RES (RES: Regionale Energiestrategie) blijkt dat er in de gemeente Gennep geen grootschalige energie opgewekt kan worden. Dan rest de vraag hoeveel gelden wij eventueel beschikbaar stellen aan de centrale RES organisatie (de 15 gemeentes uit Noord- en Midden-Limburg). Uiteindelijk komen de grote projecten ten goede aan de gemeenten waar deze ontwikkeld worden. Daarom heeft Gennep ervoor gekozen aandeelhouder te worden van energielandgoed Wells Meer om op die manier haar bijdrage te leveren. Veel meer is er grootschalig in Gennep niet mogelijk. Mijn inzet zou zijn zoveel mogelijk geld inzetten ten behoeve van groot aantal kleinschalige projecten in Gennep.'*

Duurzaamheidsbeleid

Duurzaamheid is een breed begrip dat verweven moet zijn in al onze beleidsterreinen. We dienen te zorgen voor een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoefte van toekomstige generaties uit het oog te verliezen. Het duurzaamheidsbeleid is de strik om alle beleid, visies en actieprogramma's die rondom deelthema's zijn opgesteld. We raden de nieuwe bestuurders aan om hiermee aan de slag te gaan. Belangrijke thema's voor de komende jaren zijn de warmtetransitie, opwek van duurzame energie, de circulaire samenleving en klimaatadaptatie. Elk van deze thema's vertegenwoordigt een ingrijpende transitie, die de nodige inspanning gaat vergen van iedereen – inwoners en gemeentebestuur.

Warmtetransitie

Begin 2022 is de Transitievisie Warmte van de gemeenten Gennep, Mook en Middelaar en Bergen vastgesteld. Deze visie legt de focus voor de komende jaren vooral op energiebesparing. Reductie van de energievraag is namelijk in alle duurzame alternatieven voor aardgas een eerste vereiste. We hebben nog geen wijken aangewezen die als eerste van het aardgas af moeten, maar in de nieuwe bestuursperiode moet wel over deze vraag nagedacht gaan worden. Naar verwachting zullen er vanaf 2023 substantiële bedragen richting gemeenten gaan om de warmtetransitie in gang te kunnen zetten. Het is daarom raadzaam al in 2022 na te denken over de wijze waarop inwoners de komende jaren betrokken kunnen worden.

Energieopwek

De gemeente Gennep onderschrijft de doelstellingen uit het Klimaatakkoord en de onderlinge afspraken die gemaakt zijn in RES-verband. De ambitie is 49% CO2-besparing voor 2030 en 100% CO2-besparing in 2050. Als we deze ambities in onze gemeente willen verwezenlijken, dan betekent dat dat we naast onze deelname aan energielandgoed Wells Meer moeten inzetten op opwek van

energie in de eigen gemeente. Daken zijn hiervoor het meest geschikt. Maar het beschikbare dakoppervlak is onvoldoende om de gehele gemeente van energie te voorzien. Daarom moet actief ingezet worden op alternatieven zoals opwekinstallaties op land. De inpassing daarvan vraagt de komende jaren de aandacht.

Complicerende factor is de netcongestie die nog minstens tot 2026 een rol zal spelen. Pas nadat het net verzwaard is, zijn grotere zonneprojecten weer mogelijk in onze gemeente. Energiecoöperatie Stroom van Hier zal in de tussentijd toch proberen meerdere kleine postcoderoosprojecten voor en door inwoners op te zetten in Gennep. Hiervoor wordt in de eerste plaats gebruik gemaakt van daken.

Verduurzaming bedrijventerreinen
Ondernemers krijgen in toenemende mate te maken met wettelijke verplichtingen op het gebied van energiebesparing, stijgende energielasten en op korte termijn waarschijnlijk ook CO2-belasting. Als gemeente willen we hen niet alleen wijzen op hun verplichtingen, maar ook de komende jaren ondersteuning bieden in de transitie naar een schone energievoorziening. Hiertoe trekken we sinds kort samen op met het parkmanagement, bedrijven en andere organisaties. Ook het klimaatadaptief inrichten van bedrijventerreinen heeft de komende jaren aandacht nodig.

Klimaatadaptatie
Uitgangspunt is dat vergroening en herstel van biodiversiteit hand in hand gaan met het tegengaan van verdroging, wateroverlast en hittestress. Bij het opstellen van beleid en het uitvoeren van projecten zetten we nadrukkelijk in op duurzaamheidsmaatregelen. Om impuls te geven aan het vergroenen en klimaatbestendig maken van de gebouwde omgeving zijn we een samenwerking aangegaan met Stichting Steenbreek. Onder deze noemer worden de komende tijd meerdere projecten voor inwoners opgezet.

3.8 RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

Dit programma richt zich op de ontwikkeling van onze kernen en het buitengebied. Hierbij zijn een goede ruimtelijke kwaliteit van het gemeentelijk grondgebied, een evenwichtige woningmarkt en kwaliteit van wonen, werken en recreëren van belang.

Bestuurder aan het woord

Wethouder Peperzak: *'Gennep loopt voor op de invoering van de Omgevingswet. Heel veel belangrijke instrumenten zijn al gereed, voor onze gemeente levert de invoeringsdatum geen extra druk op. Wij zijn voorbereid, het probleem zijn de automatiseringsonderdelen, waar we als gemeente weinig invloed op hebben.*

Voor wat betreft wonen is er de onbalans tussen de woningen die de aankomende 10 jaar vrijkomen (veel ruimere eengezinswoningen) versus de behoefte (kleinere woningen voor starters en senioren) Een tweede probleem is dat de gemeente geen eigen gronden meer heeft en voor iedere ontwikkeling afhankelijk is van projectontwikkelaars. Dat maakt sturing naar de juiste woningen moeilijk en is nadelig voor noodzakelijke sociale huurwoningen. Daarom zal er een keuze gemaakt moeten worden of we als gemeente extra willen groeien in bewonersaantal en geen genoegen nemen met autonome groei. Dat betekent meer woningen zodat we bewoners van buitenaf aan trekken. Dat kan om meer redenen belangrijk zijn (in stand houden scholen, voorzieningen in de kernen, voldoende winkelaanbod in de kern Gennep. Een volgend probleem is de grote groei van het aantal mensen met dementie. Op dit moment tussen de 250 á 300 inwoners. Dat zal gaan groeien conform prognoses naar 550 á 600 in 2030. Dat vraagt goede afstemming met zorgverleners voor de bouw van juiste zorgwoningen in zorgzwaarte en aantallen.'

Voorbereiding en uitvoering Omgevingswet en omgevingsplan

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2023. De implementatie van de wet vraagt nog veel inzet, zowel voor als na de invoeringsdatum. De voorbereiding ligt op schema en de raad heeft al een aantal besluiten genomen. Zo is de omgevingsvisie in 2019 al vastgesteld. Op dit moment vragen ICT-systemen, het gefaseerd opstellen en invoeren van het gemeentebrede omgevingsplan en participatie en communicatie veel aandacht. De Omgevingswet heeft financiële gevolgen zowel incidenteel (voorbereiding) als structureel (wegvallen leges, nieuwe en andere taken). De financiële gevolgen worden in beeld gebracht bij de voorbereiding van de begroting 2023 en verder.

Wonen

De Regionale Woonvisie Noord-Limburg 2020-2024 is in 2020 is vastgesteld. De Regionale Woonvisie geeft op hoofdlijnen richting aan een nieuwe Lokale Woonvisie. Ook in Gennep zien we een grote druk op de woningmarkt en een overloop uit omliggende regio's. We willen de nieuwe raad meegeven om focus aan te brengen en in te zetten op projecten die snel en voortvarend opgepakt kunnen worden en meerwaarde hebben voor de Gennepse woningmarkt.

Haven Heijen
Met de uitbreiding van de haven van het bedrijventerrein Hoogveld in Heijen willen provincie, gemeente en bedrijfsleven werken aan een duurzamer vrachtvervoer in de regio, door meer vervoer over water. De gemeenteraad heeft in januari 2022 het bestemmingsplan Haven Heijen vastgesteld. De komende periode ligt de focus op de afhandeling van de ingediende beroepen tegen het bestemmingsplan en de verdere uitwerking van de ontsluiting van de haven en het bedrijventerrein. Onder voorbehoud van vergunningen en juridische procedures, kunnen in 2023 de werkzaamheden starten. Voor de ontsluitingsroute wordt in 2022 een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Gennepermolen
De gemeente wil het braakliggende terrein achter de Gennepermolen - waar vroeger de gemeentewerf stond - verder ontwikkelen. Hiervoor is in 2021 een grondverkoopovereenkomst getekend en wordt in 2022 het bestemmingsplan herzien. Naar verwachting zal de realisatie van het project Gennepermolen in 2023 starten. De voormalige brandweerkazerne is inmiddels aangewezen als gemeentelijk monument. Dit gebouw maakt geen onderdeel meer uit van het plan en kan zelfstandig ontwikkeld worden.

De Heikant
Dit plan voorziet in 170 woningen en 100 zorgeenheden voor stichting Dichterbij. Gemeente Gennep, de ontwikkelaar en de eigenaar hebben een intentieovereenkomst getekend. In 2022 wordt een stedenbouwkundig plan opgesteld op basis van de eerder vastgestelde structuurvisie.

Actieve grondpolitiek en nota Grondbeleid
De gemeenteraad heeft gevraagd te onderzoeken of het voor de gemeente Gennep wenselijk is om actieve(re) grondpolitiek te bedrijven. Het onderzoek wordt dit voorjaar verwacht. De resultaten kunnen aanleiding zijn om de nota Grondbeleid aan te passen.

3.9 DIENSTVERLENING

Dit programma gaat over onze dienstverlening. De dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers, maar ook de interne dienstverlening.

Bestuurder aan het woord

Wethouder van Hulsteijn: *'De visie op dienstverlening is inmiddels vastgesteld. We zijn er, als gemeente, voor onze inwoners en ondernemingen. We denken daarbij in de benadering naar de inwoners/ondernemingen toe in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden. Als we nee moeten verkopen dan doen we dat duidelijk en beargumenteerd. Dienstverlening behoeft blijvende aandacht en moet nog verder ontwikkeld worden, zeker met de digitalisering in het achterhoofd is het belangrijk het menselijke contact niet uit het oog te verliezen. Ook is er nog steeds drempelvrees bij sommige inwoners om de gemeente te benaderen: de rode loper moet dus nog meer uitgelegd worden!'*

Visie en uitvoeringsprogramma dienstverlening

In 2020 heeft het college de visie op dienstverlening vastgesteld en in 2021 het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Deze documenten geven richting en focus, maar dienstverlening is nooit 'af'. Het blijft permanente aandacht vragen. In het uitvoeringsprogramma staan activiteiten voor de komende jaren die bijdragen aan het bereiken van onze visie. We willen voorstellen om dit programma elk jaar tegen het licht te houden om te kunnen blijven werken aan het continu verbeteren van de dienstverlening.

Participatie

Het vroegtijdig betrekken van de samenleving bij gemeentelijke plannen en beleid is belangrijk. In de nieuwe Omgevingswet wordt dit met de omgevingsdialoog in een aantal gevallen zelfs verplicht. Participatie levert vaak waardevolle inzichten op en verhoogt het draagvlak. Zo zorgen we samen voor een prettige leefomgeving. Participatie vraagt ook de komende periode tijd en aandacht.

Nieuwe wetgeving digitale dienstverlening

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werkt aan nieuwe wetgeving. Het doel is de digitale overheid en de digitale dienstverlening toegankelijker te maken voor inwoners, transparanter door meer documenten actief openbaar te maken en veiliger met nieuwe technologie. Het voldoen aan de wetgeving is een enorme opgave voor onze organisatie en heeft tijd nodig. We kunnen niet in 1 keer voldoen aan alle wetgeving. Er moeten in eerste instantie keuzes gemaakt worden wat we wel en niet doen.

3.10 BESTUUR EN ORGANISATIE

Binnen bestuur en organisatie krijgen thema's als de interne organisatie, regionale samenwerking en de relatie tussen bestuur en inwoners een plek.

Bestuurder aan het woord

Burgemeester Teunissen*: 'Tijdens mijn sollicitatieprocedure heb ik gevraagd of er een toekomstvisie voor Gennep was. Ik ben blij dat met de vaststelling van de begroting voor 2022 besloten is om die visie alsnog op te stellen. Weten wat je wilt bereiken, helpt om er daadwerkelijk te komen. Gennep is een kleine gemeente met een organisatie van een beperkte omvang. Toch staan wij voor dezelfde taken aan de lat als een grote gemeente. De werkdruk in de organisatie is hoog. Ik verwacht dat met een gedragen toekomstvisie voor de lange termijn, het stellen van prioriteiten makkelijker wordt. Dat zou een win-win-situatie zijn. We stoppen tijd en energie in de dingen die het meest bijdragen aan het bereiken van het eindbeeld van de visie. Daarnaast draagt keuzes maken bij aan het verlagen van de werkdruk.*

Nu de krapte op de arbeidsmarkt toeneemt, zullen we ook in Gennep goed moeten kijken hoe we een aantrekkelijke werkgever kunnen blijven. Daar zal de komende periode aandacht voor moeten zijn.'

Toekomstvisie Gennep

Onze visies gaan meestal over één beleidsterrein en beslaan doorgaans een relatief korte periode. We missen een integrale toekomstvisie voor de lange termijn. Een toekomstvisie voor Gennep geeft richting en helpt om keuzes te maken. In de begroting 2022 is opgenomen dat we snel na de verkiezingen gaan starten met dit traject. Een toekomstvisie maakt de gemeente uiteraard niet alleen, maar in een intensief traject met onze samenleving.

Regio Noord-Limburg

De 8 Noord-Limburgse gemeenten werken samen met als doel om van Noord-Limburg de Gezondste Regio maken. Deze ambitie is neergelegd in de Regiovisie 2040, die door de raden is vastgesteld. In 2020 is gestart met de Regiodeal en Investeringsagenda: met behulp van financiering vanuit het rijk en de provincie kunnen we projecten uitvoeren. Voor de Regiodeal kunnen geen nieuwe projecten meer worden ingediend, maar de uitvoering van de bestaande projecten loopt in 2023 door. Voor de Investeringsagenda kunnen in 2022 nog wel projecten worden ingediend. De Regiodeal en Investeringsagenda zijn tot nu toe voor Gennep zeer succesvol: we hebben voor meerdere projecten aanvullende financiering ontvangen. Na aanvang van de nieuwe raadsperiode wordt gestart met een nieuwe aanvraag voor projecten. De komende jaren staan in het teken van de uitvoering van projecten. We raden aan de samenwerking met de Noord-Limburgse gemeenten voortvarend voort te blijven zetten.

Werken met data

Werken met data biedt nieuwe mogelijkheden. De organisatie is gestart met het versterken van de regie en de grip op het sociaal domein door onderzoek en analyse te onderbouwen met data. Zo kan de beweging gemaakt worden van verantwoorden, naar monitoren en vervolgens naar sturen. Een volgende stap is om data in te zetten bij het opstellen van nieuw beleid en zo concrete en meetbare

doelen te stellen. De komende jaren moet het werken met data een plek krijgen in de verschillende afdelingen en daarmee ook in onze dienstverlening.

Een wendbare organisatie

We hebben een kleine, maar goede ambtelijke organisatie. De maatschappelijke uitdagingen waar de gemeentelijke organisatie voor staat vragen echter veel. Om ambities te realiseren en onze slagkracht te vergroten, werken we in vrijwel alle programma's in samenwerkingsverbanden. De sturing op samenwerking en het vinden van de juiste balans tussen inspanning en resultaat vraagt de komende periode aandacht. Dit kan uiteraard per samenwerkingsconstructie verschillen. Daarnaast is blijvende aandacht nodig voor aantrekkelijk werkgeverschap en het investeren in vitale en wendbare medewerkers, zodat we onze taken kunnen blijven uitvoeren. Maar het vraagt ook om realisme: de beschikbare tijd van de medewerkers kan maar 1 keer ingezet worden.

3.11 GEMEENTEFINANCIEN

Het programma gemeentefinanciën beoogt te voorzien in een degelijk financieel beleid waarmee de ambities gerealiseerd kunnen worden.

Bestuurder aan het woord

Wethouder van Hulsteijn: *'Gennep heeft een goede en gezonde financiële positie. Lasten voor onze burgers zijn de afgelopen periode zo minimaal mogelijk verhoogd en onze reserves zijn meer dan in orde, maar….. Er hangt wel een zwaard van Damocles boven deze gezonde financiële positie die de gemeente vrijwel niet kan beïnvloeden. Dit komt door de aanstaande herijking van het gemeentefonds waarbij Gennep er in de laatste berekeningen € 120,- per hoofd van de bevolking per jaar minder bijdrage krijgt vanuit de rijksoverheid. € 60,- euro daarvan is al verwerkt in de meerjarenbegroting, maar we moeten in het ergste geval dus nog veel meer structureel schrappen. Daarnaast is de opschalingskorting (pressiemiddel om te herindelen) uitgesteld maar nog niet van tafel. Als die korting weer ingezet gaat worden, hebben we ook daardoor minder inkomsten. En ten laatste heeft de regering toegezegd de koek voor gemeenten te vergroten en ook structureel meer gelden voor jeugdzorg naar de gemeenten over te maken. Het huidige coalitieakkoord belooft hierin niet veel goeds. Kortom: nu is alles meer dan in orde maar er liggen grote zorgen bij wat men in Den Haag aan ons gaat opleggen.'*

Uitgangspunten voor de begroting 2023 en verder:

- ***Ontwikkeling bijdragen rijk***
  In de afgelopen jaren wisselen de beelden over de financiële positie van gemeenten voortdurend. Dit is onder meer het gevolg van de continue veranderende inzichten die voortkomen uit de circulaires van het rijk. In het nieuwe regeerakkoord is geen duidelijkheid gegeven over de structurele ontwikkeling van het gemeentefonds. De herijking van het gemeentefonds, de opschalingskorting, de middelen voor jeugd en WMO en de kosten van het klimaatbeleid zijn onzekere factoren.
- ***Lastendruk***
  Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing geldt kostendekkendheid als uitgangspunt. De kosten voor storten van het afval hebben geleid tot een verhoging van de afvalstoffenheffing. De rioolheffing is de afgelopen jaren gelijk gebleven. Ontwikkelingen in de kosten kunnen op enig moment aanleiding vormen tot aanpassing van de tarieven.
- ***Loon- en prijsontwikkeling***
  Aan de lastenkant werken we in principe niet met een autonome verhoging van de budgetten voor loon- en prijsontwikkeling. De enige uitzondering hierop vormen de subsidies voor verenigingen en stichtingen waarvoor geen meerjarige budgetten zijn overeengekomen. De ramingen in onze begroting worden jaarlijks geactualiseerd en onderbouwd. Bijdragen aan verbonden partijen rusten op begrotingen. De overige ramingen vinden hun grondslag in onderliggende contracten. Het uitgangspunt is dat de algemene uitkering de loon- en prijsontwikkeling compenseert. Het risico van oplopende inflatie zou hierdoor opgevangen moeten worden.

- ***Rentelasten***

  In de begroting wordt de daadwerkelijke betaalde rente opgenomen. In 2021 hebben we een langlopende geldlening afgesloten. We verwachten dat onze rentelasten hierdoor de komende jaren min of meer stabiel zijn. Waarschijnlijk moet in 2024 een aanvullende lening worden aangetrokken voor onder meer deelname in energielandgoed Wells Meer. Tegenover deze rentelasten staan dan naar verwachting hogere inkomsten.

Financiële positie

Onderzoek toont aan dat de financiële positie van de gemeente goed en stabiel is. De begroting en meerjarenraming sluiten meerjarig. Op basis van de nu bekende gegevens is het nadelig herverdeeleffect in de algemene uitkering volledig verwerkt. Onze schuldenpositie bevindt zich binnen de bandbreedte, het weerstandsvermogen is goed, de risico's in de garantstellingen zijn beperkt en de reservepositie is uitstekend. Door aanpassingen in regelgeving zijn de mogelijkheden om de algemene vrije reserve in te zetten verder beperkt. Wij stellen voor om bij start van de nieuwe coalitieperiode te bekijken op welke wijze meer speelruimte kan ontstaan om de algemene reserve in te zetten.

Grondexploitaties

In de huidige bestuursperiode zijn diverse grondexploitaties afgesloten (o.a Gennepermolen en de Uitkomst in Ven-Zelderheide) en werden nieuwe grondexploitaties opgestart (o.a. de Draaischijf in Milsbeek). Voor de locaties Nieuwwijkstraat in Heijen en de Kalboerstraat in Gennep zijn de voorbereidingen gestart en leiden mogelijk in 2022 tot de start van een grondexploitatie. Naast de gevormde voorzieningen voor het opvangen van eventuele tekorten is er een reserve grondexploitatie beschikbaar. Het advies is om een deel van deze reserve in stand te houden totdat alle grondexploitaties zijn afgesloten. De reserve kan mogelijk ook deels ingezet worden voor andere doeleinden. De verkenning voor het voeren van een actief grondbeleid en het al dan niet vormen van een grondbedrijf heeft vanzelfsprekend invloed op de risico's.

Voorziening Sociaal Domein

Vanaf 2019 maken de middelen voor Jeugdzorg en WMO onderdeel uit van de algemene uitkering en worden overschotten of tekorten van het sociaal domein niet meer afgewikkeld op de reserve sociaal domein. De maximale omvang van de reserve is bepaald op € 1.000.000,-. We hebben bij de aanbieding van de jaarrekening aan de gemeenteraad geadviseerd om de voorziening weer tot dit bedrag aan te vullen. Hiermee kunnen eventuele tegenvallers, die veroorzaakt worden door open einde regelingen op een verantwoorde manier worden opgevangen.

Bestemmingsreserve Ruimtelijke Ontwikkeling

Naast bovenstaande voorziening voor het Sociaal Domein hebben wij in de jaarrekening ook geadviseerd om een bestemmingsreserve voor ruimtelijke ontwikkelingen te vormen, die wordt gebaseerd op de meeropbrengsten van de leges omgevingsvergunningen. Deze reserve kan bijdragen aan de ambitie van de verschillende partijen om meer te bouwen. Door de middelen in te zetten voor extra capaciteit, kunnen initiatieven sneller opgepakt worden.

4 Bestuurlijke bespiegelingen burgemeester

Met het aantreden van een nieuwe raad en een nieuw college begint een nieuwe bestuursperiode. In dit overdrachtsdocument staan de beleidszaken genoemd waarmee we de komende 4 jaar te maken krijgen. Als burgemeester geef ik graag onderstaande bespiegelingen mee.

Het werk van de raad
Polarisatie is onze samenleving ingeslopen en zou als we niet waakzaam zijn ook onze raad binnen kunnen sluipen. Laten we daar met elkaar alert op zijn en op een waardige manier met elkaar en met elkaars mening omgaan. In een democratie houdt de meerderheid immers rekening met de minderheid. We hebben goede en duidelijke afspraken over de werkwijze en structuur van de raad, die ons daarbij helpen. Laten we hierop scherp blijven en elkaar indien nodig respectvol aanspreken. Ik stel voor om als gehele raad jaarlijks een bijeenkomst te organiseren waarin we investeren in de onderlinge relatie, de werkwijze en het handelen.

Het werk van het college
Ik merk dat je als bestuurder in een kleine gemeente als Gennep de verbinding kunt maken tussen organisatie en samenleving. Dat vraagt wel dat we als college gericht zijn op onze omgeving en actief de dialoog met de samenleving voeren, veelal ook buiten de muren van ons gemeentekantoor. Ik zie het college als een collectief, een team. Binnen dit team moet ruimte zijn voor formeel en informeel overleg om gezamenlijk tot succesvolle beleidskeuzen en ambities te komen. Individuele ambities moeten passen en in lijn zijn met de ambitie van het college. Net als bij de raad stel ik voor dat het college jaarlijks een bijeenkomst organiseert, waarin we onze onderlinge relaties en onze werkwijzen onder de loep nemen.
Ten slotte
De raad, het college en de ambtelijke organisatie vormen samen de gemeente Gennep. In de anderhalf jaar dat ik hier nu ben, zie ik dat er door de raad, het college en de organisatie veel is bereikt. We hebben een kwalitatief goede en betrokken organisatie. Maar ik zie ook dat we de organisatie met enige regelmaat overvragen. We zullen zowel in het college als de raad de waan van de dag moeten blijven ontstijgen, als we de komende periode net zo veel willen bereiken als in de afgelopen jaren. Ik hoop dat de toekomstvisie ons daarbij gaat helpen.

Samen maken we Gennep!

Gennep, 15 maart 2022

Hans Teunissen

Burgemeester



